

An aerial photograph of a village with a church, surrounded by green fields and forests. The church has a white steeple. The landscape is a mix of green and brown, suggesting a rural setting. The text is overlaid on the top right of the image.

**TELEPÜLÉSTERV
2024**

MACYSZABHERTELEND

2

**FEJLESZTÉSI TERV
munkaközi**

Megbízó:

Magyarhertelend Község Önkormányzata

A Fejlesztési tervet készítették:

S.T.F.T. Bt.

MAR-KONT' 2000 Szolgáltató Bt.

TARTALOM

1	Jövőkép.....	2
1.1	Magyarhertelend települési jövőképe	2
2	Stratégia	3
2.1	Átfogó célok, stratégiai fejlesztési célok	3
2.2	Tematikus célok.....	6
2.3	Területi célok.....	6
2.4	A stratégia célrendszere.....	6
2.5	A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása	7
3	Cselekvési program	8
3.1	A Fejlesztési terv összhangja más stratégiákkal.....	8
3.1.1	Az Európai Unió által előrevetített stratégiai célok	8
3.1.2	Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program	10
3.1.3	Baranya vármegyei klímastratégia 2017-2030.....	12
3.1.4	Önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervekhez, programokhoz való illeszkedés	13
3.2	Tervezett fejlesztések/beavatkozások bemutatása	14
3.3	A beavatkozások/fejlesztések pénzügyi terve	18
3.4	A beavatkozások, fejlesztések ütemezése	21
3.5	Partnerség, interjúk.....	23
3.5.1	Partnerség	23
4	Fejlesztési tervlap	26

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: A stratégia célrendszere.....	7
--	---

TÁBLÁZATJEGYZÉK

1. táblázat Átfogó célok és kapcsolódó tematikus célok.....	6
2. táblázat: Magyarhertelend Fejlesztési tervének összhangja az EU 2021-2027 stratégiával.....	9
3. táblázat Tervezett beavatkozások bemutatása.....	14
4. táblázat Magyarhertelend tervezett beavatkozásainak pénzügyi terve	19
5. táblázat: A beavatkozások, fejlesztések ütemezése (GANTT diagram).....	22

1 JÖVŐKÉP

A stratégiaalkotás első mozzanata a jövőképalkotás, amelyet a jövőképet támogató stratégiai célrendszer kijelölése követ majd.

A vízió és az arra épülő célkitűzések biztosítják, hogy a célrendszer mögött felsorakoztatott eszközök és cselekvések Magyarhertelend fejlődését szolgálják. A jövőkép igazodik a település sajátosságaihoz (a megalapozó vizsgálatra és helyzetfeltárára épül), valamint a külső kihívások által generált fejlődési trendekhez és azokhoz a referenciadokumentumokhoz, amelyek a területfejlesztés külső feltételrendszerét adják (uniós, nemzeti, térségi, ágazati fejlesztési dokumentumok, szabályozási környezet).

A jövőkép - a Fejlesztési terv végrehajtásában szereplők mindegyike számára - integráltan és egyértelműen szemlélteti a reális településfejlesztési célok megvalósításával létrejövő azon jobb, élhetőbb jövőbeli állapotot, amely érdekében a településfejlesztési terv készül. A jövőkép meghatározza a legfőbb településfejlesztési elveket, az ezeken alapuló távlati fejlesztési szándékokat, a környezeti és társadalmi felelősséget a település társadalmi, gazdasági, táji, természeti és az épített környezetének és térségi szerepének tekintetében.

1.1 Magyarhertelend települési jövőképe

Magyarhertelend hatályos településtervvvel nem rendelkezik, ebből kifolyólag eddig nem került sor olyan vízió/jövőkép megfogalmazására, mely a komplex települési funkciók, szolgáltatások, jellemzők és sajátosságok köréből meghatározná azokat a hangsúlyos irányvonalakat, melyek prioritást élveznek a településfejlesztés következő éveiben.

Magyarhertelend 2030-ig elérendő víziójaként a következő került megfogalmazásra:

"Magyarhertelend egy természeti adottságaira és kulturális hagyományaira építő, szerethető és vendégszerető, egészséges és klímabarát környezettel rendelkező, a nemzetközi turizmus mellett prosperáló helyi gazdasággal bíró, elégedett lakossági és üdülői létszámában növekvő, megújulni képes kistelepülés"

2 STRATÉGIA

A stratégiában történik - a jövőkép megvalósítása érdekében -

- a rövid, közép- és hosszú távú területi, tematikus és ágazati fejlesztési céloknak,
- a településfejlesztési célok rendszerének
- az integrált és tematikus beavatkozási területeknek és
- az épített és természeti örökség védelme követelményeinek

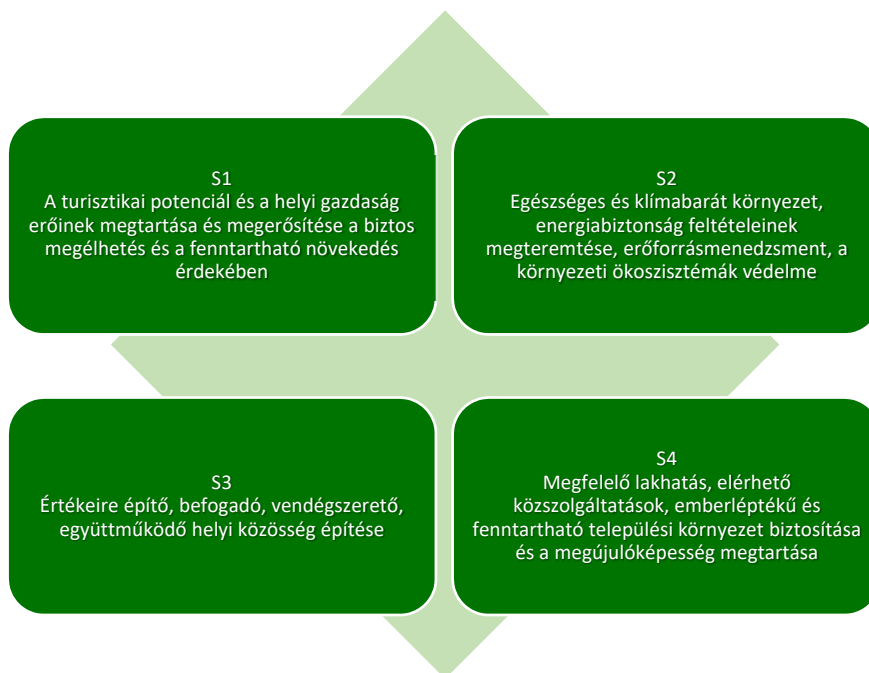
meghatározása, figyelembe véve a gazdasági szereplők települést érintő terveit és törekvéseit, valamint a helyi társadalom szükségleteit. A fejlesztési célokhoz fejlesztési céladatok és fejlesztési akcióterületek kerülnek meghatározásra.

2.1 Átfogó célok, stratégiai fejlesztési célok

A község jövőképéből levezethető hosszútávú, stratégiai szintű céljainak meghatározása mellett a célok meghatározása és ábrázolása a 2030-ig terjedő időtávra, azaz középtávra történik. A stratégiai célok meghatározása a jövőképen alapszik. Miközben a vízió egy stabil célállapotot rögzít, a stratégiai célrendszer dinamikus, egyértelmű üzeneteket fogalmaz meg és kellő rugalmasságot biztosító tematikus (rész)célokra bontja a jövőképhez vezető beavatkozásokat.

Hosszútávú stratégiai célok

Magyarhertelend jövőképében négy hosszútávú stratégiai cél fogalmazódik meg:

Horizontális célok

A Fejlesztési tervben szereplő fejlesztési célterületeken átívelnek a horizontális célok, vagyis az egyes beavatkozásoknak közvetlen céljaik mellett az egész társadalom számára fontos (horizontális) célok terén is eredményt kell felmutatniuk, vagy legalábbis bizonyítani kell, hogy ahol lehetett, ott megpróbálták érvényesíteni ezeket a szempontokat.

A horizontális célkitűzések közös ismérvei:

- nem választhatók, azaz nem elhagyhatók, mindenhol - ahol csak lehetséges - érvényesíteni kell azokat;
- nem járulékos elemek, azaz a célrendszerben nem egy újabb felsorolt célként jelennek meg, hanem minden egyes célban integráltak;
- a fejlesztési folyamat minden szintjén és minden szereplő által teljesíteni szükséges.

A Fejlesztési terv horizontális célkitűzései:

- esélyegyenlőség és méltányosság érvényesítése;
- digitális átállás, okos település törekvések
- fenntarthatóság és reziliencia.

ESÉLYEGYENLŐSÉG ÉS MÉLTÁNYOSSÁG ÉRVÉNYESÍTÉSE

Az Európai Unió egyik hangsúlyos alapelve a nők és férfiak közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód szükségessége. A nemi alapú diszkrimináció tilalmát és a nemek közötti egyenlőség előmozdításának célját az Európai Unióról Szóló Szerződés (EUSZ) 2. és 3. cikke, az EUMSZ 8. cikke, valamint az Alapjogi Charta 21. cikke is tartalmazza. Ezen túlmenően az esélyegyenlőség elősegítésének célja jellemzően a hátrányos megkülönböztetésből – mely alapulhat nemi, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékonyságon, életkoron vagy szexuális irányultságon - fakadó hátrányok társadalmi szintű csökkentése, az érintett emberek társadalmi-gazdasági aktivitásának, részvételének növelése, a társadalmi szintű esélyteremtés.

További kiemelt cél a szegénység, a társadalmi kirekesztettség és a szegregáció csökkentése, a szociális és területi kohézió, a társadalmi befogadás növelése, az esélytudatosság, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű népesség társadalmi, gazdasági felemelkedésének és beilleszkedésének előmozdítása. Az egyes beavatkozások, projektek tervezése, megvalósítása, fenntartása során figyelemmel kell lenni Magyarhertelend Helyi Esélyegyenlőségi Programjában megfogalmazott Intézkedési Tervben foglaltakra (HEP IT).

DIGITÁLIS ÁTÁLLÁS, OKOS TELEPÜLÉS TÖREKVÉSEK

A stratégia célrendszerének horizontális szempontjaként megfogalmazásra került egy fontos és a XXI. században figyelmen kívül nem hagyható cél is, mely a település digitalizációs céljait fogalmazza meg általánosságban. A megvalósítandó fejlesztések során a település ilyen irányú felkészültségének és fejlettségi szintjének megfelelően azon szolgáltatások esetén, melyek a mindennapi működést és fenntarthatóságot elősegítik, figyelembe kell venni a digitális eszközök használatának és technológiák alkalmazásának lehetőségét.

Tehát a jövőben minden esetben vizsgálandó, hogy az adott beavatkozást érintően mennyire felkészült a település a digitalizációra, milyen szintű a kiindulási felkészültség és mennyire alkalmazható valamely smart city technológia, továbbá, hogy az mennyire támogatja/ esetleg gátolja az adott fejlesztést, a későbbi működtetést, fenntartást.

Fontos, hogy a település mindig megtalálja az adott cél/részcél/beavatkozás és a horizontális cél keresztszétét és választ találjon arra a kérdésre, hogy milyen fő településfejlesztési célokat lehet támogatni a digitális fejlesztési célok helyes kijelölésével.

Egy okos település működésénél alapvető elvárás az alábbi négy horizontális alapelv megvalósulása:

- szolgáltatások minőségének és hatékonyságának javítása;
- energia és más erőforrások takarékosabb felhasználása;
- állampolgárok bevonása és életminőségük javítása;
- gazdaságilag önfenntartó rendszerek megalkotása.

A településfejlesztés szempontjából kiemelten fontos a vidék és a fenntartható, jó minőségű vidéki élet megteremtése. Ennek érdekében 2021-ben elindult a kistelepülések vonzerejének és élhetőségének javítását digitális, illetve okosmegoldásokkal hatékonyan segítő Digitális Falu Program (DFP). Az Európai Parlament és az Európai Bizottság „okosfalvak” (smart villages) kezdeményezésének célja az európai falvak újjáélesztése a vidéki lakosság életkörülményeinek lényeges javításán keresztül, elsősorban a fiatalokra fókuszálva úgy, mint az internetelérhetőség, a minőségi oktatás, a fejlett egészségügyi szolgáltatások, a jó közlekedés és az érdemi munkahelyek elérhetőségének biztosítása.

FENNTARTHATÓSÁG ÉS REZILIENCIA

A környezet és természet védelme, az éghajlatváltozás mérséklése - az esélyegyenlőséghez hasonlóan - alapelvként van megfogalmazva az Európai Unió tagországai számára. Az alapelveket az EUMSZ 11. cikke, a fenntartható fejlődés elve¹, a Párizsi Megállapodás² és a „ne okozz jelentős kárt” célkitűzés határozza meg.

A „ne okozz jelentős kárt” elvet az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról vezette be. A rendelet értelmében nem támogatható olyan projektek megvalósítása, melyek az alábbi 6 környezeti célkitűzés bármelyikének megsértéséhez vezetne, jelentős környezeti kárt okozva ezzel:

- éghajlatváltozás mérséklése;
- éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás;
- vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme;
- körforgásos gazdaságra való átállás;
- szennyezés megelőzése és csökkentése;
- biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása.

A reziliencia, adaptáció alapvető megközelítése, hogy a települések általában valamilyen egyensúlyi állapotban vannak, amelyből ha valamilyen külső tényező kibillentí őket a fő cél a visszatérés, vagy egy új egyensúlyi állapot megtalálása. A reziliencia a fenntartható fejlődés kulcselemeként is értelmezhető, vagyis egy olyan eszköznek tekinthető, melynek segítségével a fenntarthatóság elérhető. A reziliens település nem csak a gazdasági fejlődést, tudatos tervezést jelent, hanem magában foglalja a lakosság életminőségének és jóllétének hosszútávú javítását, az egészséges és biztonságos környezet megteremtését, valamint az esélyegyenlőséget és méltányosságot is.

1 Az Egyesült Nemzetek fenntartható fejlődési céljai: <https://www.ksh.hu/sdg>

2 Az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye keretében, a részes felek 21. konferenciáját követően elfogadott, az éghajlatváltozásról szóló 2015-ös Párizsi Megállapodás: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1600050.TV>

A beruházások megvalósítása során fontos szerepet kap a környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos szemléletformálás. A környezet védelme és az éghajlaltváltozás mérséklése alapelveként van megfogalmazva az Európai Unió tagországai számára, melyeket, az EUMSZ 11. cikke, a fenntartható fejlődés elve, a Párizsi Megállapodás és a „ne okozz jelentős kárt” célkitűzés határoz meg.

A projektek megtervezése, kivitelezése során fontos szempont a táji-, természeti, környezeti értékek védelme, a fenntarthatóság szem előtt tartása, a klímaváltozás elleni küzdelem támogatása, valamint a reziliencia.

2.2 Tematikus célok

Az előzőekben megfogalmazott stratégiai célok a település gazdasági, társadalmi és környezeti problémáira, kihívásaira vonatkozó (2030-ig elérendő) célkitűzéseket fogalmazzák meg. A tematikus célok ezen átfogó településfejlesztési célok mentén kerültek meghatározásra.

A tematikus célok rendszerét az alábbi táblázat foglalja össze:

1. táblázat Átfogó célok és kapcsolódó tematikus célok

KÖZÉPTÁVU ÁTFOGÓ CÉLOK	Prosperáló Magyarhertelend	Zöldülő Magyarhertelend	Megtartó Magyarhertelend	Kiszolgáló Magyarhertelend
DIMENZIÓK	GAZDASÁG	KÖRNYEZET- ÉS KLÍMAVÉDELEM	TÁRSADALOM	TERÜLETHASZNÁLAT, ÉPÍTETT ÉS TERMÉSZETI KÖRNYEZET, MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA
TEMATIKUS (RÉSZ)CÉLOK	<p>T1 Idegenforgalmi potenciál hatékony kihasználása, turizmusfejlesztés</p> <p>T2 Helyi gazdaságfejlesztés</p>	<p>T3 Fenntartható környezetfejlesztés, energiahatékonyság, zöldítés</p> <p>T4 Fenntartható közlekedés- és mobilitásfejlesztés</p>	<p>T5 Közösség szerepe, együttműködések erősítése, közös értékek és élmények</p> <p>T6 Társadalmi jóllét, lakosság szám megőrzése, fiatalok helyben tartása</p>	<p>T7 Közszolgáltatások minőségi javítása</p> <p>T8 Esztétikus falukép erősítése, épített környezet és közhasználatú terek fenntartható és közösségi célú fejlesztése</p>

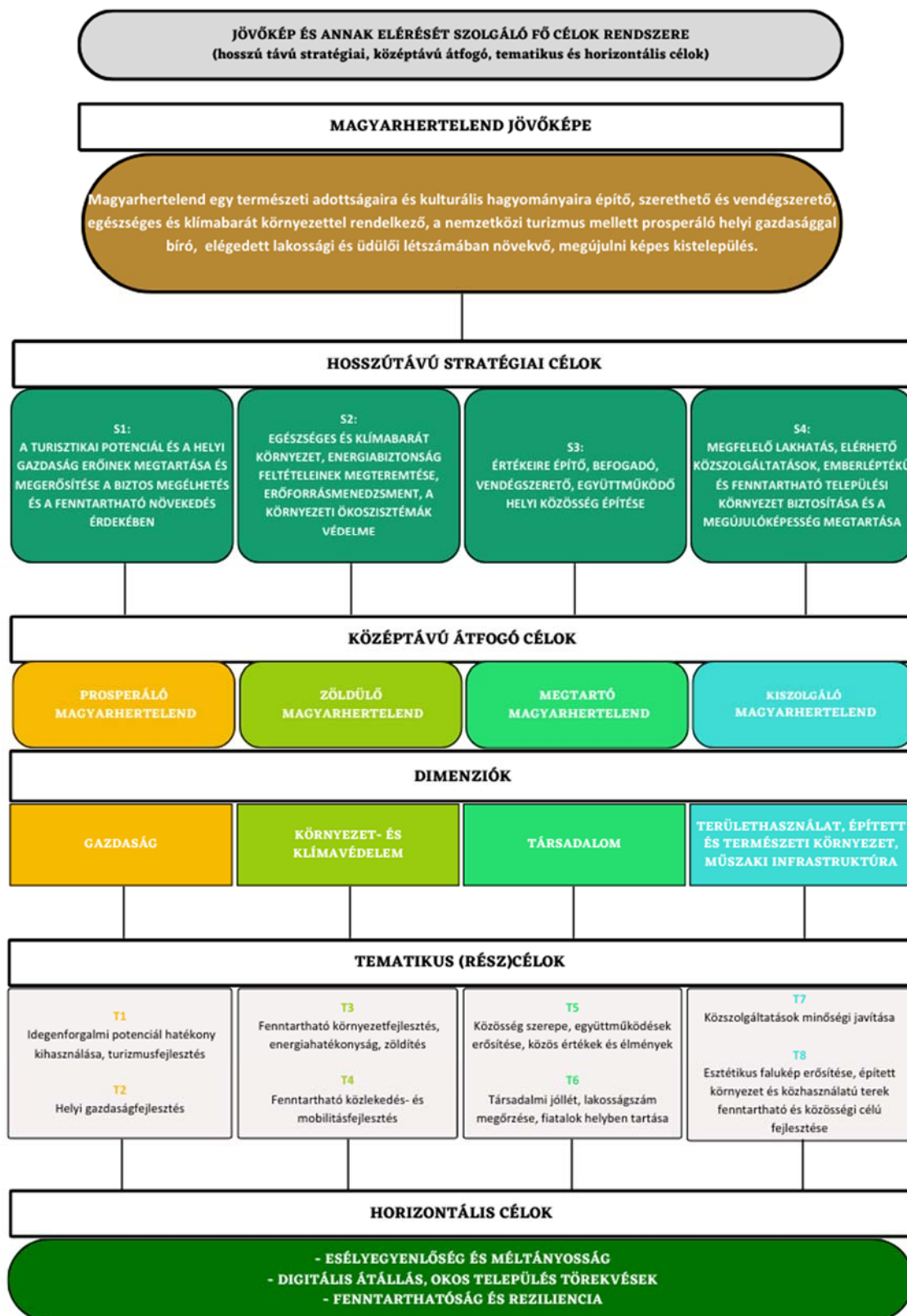
2.3 Területi célok

Magyarhertelend Község Önkormányzata a Településterv készítése során - a település viszonylag homogén szerkezete és kis mérete miatt - önállóan kezelendő településrészeket nem határozott meg, így területi célok megfogalmazása nem releváns.

2.4 A stratégia célrendszere

Az alábbi ábra célhierarchiába rendezve mutatja be Magyarhertelend jövőképét, az abból kiemelésre kerülő hosszútávú (átfogó) stratégiai célokat és a hozzájuk kapcsolt tematikus célokat, továbbá a stratégia egészét horizontálisan átszövő célokat:

1. ábra: A stratégia célrendszere

2.5 A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása

Magyarhertelenden önállóan kezelendő településrészek nem kerültek kijelölésre, így a tematikus és területi célok közötti összefüggés bemutatása Magyarhertelend esetében nem releváns.

3 CSELEKVÉSI PROGRAM

A cselekvési program meghatározza a célok eléréséhez szükséges rövid és középtávú tematikus és integrált fejlesztési feladatokat és egyéb tevékenységeket, a kapcsolódó céladatokat és az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok vonatkozó elemeit. A cselekvési program tartalmazza továbbá a fejlesztések pénzügyi tervét és ütemezésének vázolását is.

3.1 A Fejlesztési terv összhangja más stratégiákkal

A fejlesztési tervben meghatározott célok és beavatkozások olyan hosszú-, közép- és rövidtávú stratégiai elképzeléseken alapulnak, melyek döntően – leszámítva a befektetői magántőkét, önkormányzati és egyéb önerőt - hazai támogatásokból és az Európai Unió fejlesztési forrásaiból valósulhatnak meg. Ebből az okból kifolyólag a célok meghatározásakor figyelembe kellett venni a magasabb szintű európai uniós és különböző hazai fejlesztéspolitikai, stratégiai dokumentumokhoz, programokhoz való illeszkedést. A következő alfejezetek a Fejlesztési terv összehangoltságát a célok és elképzelések vonatkozásában az alábbi stratégiai dokumentumokkal kapcsolatban vizsgálják:

- EU 2021-2027 stratégia;
- Nemzeti Fejlesztés 2030;
- Vármegyei Területfejlesztési Program;
- Vármegyei klímastratégia;
- Önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok.

3.1.1 Az Európai Unió által előrevetített stratégiai célok

A nemzetközi szintű fejlesztési dokumentumokhoz való illeszkedés tekintetében az **Európai Unió 2021-2027-es időszakra vonatkozó stratégiájában** az alábbi szakpolitikai célok kerültek megfogalmazásra:

- Versenyképesebb és intelligensebb Európa: a KKV-k fejlesztésére, kutatás-fejlesztésre, innovációra és digitális képzésre összpontosító Intelligens Szakosodási Stratégia keretében tervezett beavatkozásokat vezeti be.
- Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa: célja a klíma- és környezetvédelmi célkitűzések elérése, amelyhez gazdaságos és fenntartható energiatermelésre, biztonságos hálózatokra, intelligens megoldásokra, megújuló és bővülő kapacitású közüzemi szolgáltatásokra és tisztább üzemű városi közlekedésre összpontosít.
- Jobban összekapcsolt Európa: a Nemzeti Közlekedési Stratégiához és az EU Fenntartható és Intelligens Mobilitási Stratégiájához illeszkedő beavatkozásokat tartalmaz.
- Szociálisabb és befogadóbb Európa: az alapvető emberi szükségleteknek megfelelő életszínvonal biztosítására, az egészséges és munkaerőpiacon versenyképes társadalom kialakítására összpontosít.
- A polgárokhoz közelebb álló Európa: a területi egyenlőtlenségek csökkentése, a térségek és települések fejlesztése, valamint a tematikusan és térségileg integrált turisztikai fejlesztések támogatása a középpontban áll.
- Igazságos átmenet: a klímavédelmi célú gazdasági átmenetet a leginkább érintő térségekre és ágazatokra összpontosít, tekintettel a szénalapú energiahordozóktól való függőségükre.

Ezen célok az Európai Unió minden tagállama számára kijelölik a fejlesztési irányokat. Az EU stratégia leghatékonyabb megvalósulása érdekében minden szereplőnek a saját adottságaihoz mérten a számára legalkalmasabb területeken szükséges hozzájárulnia a célok eléréséhez. Magyarország 2030-ig szóló egyik fő célja a gazdasági és társadalmi versenyképesség növelése a kedvezőtlen helyzetű térségek fejlesztése mellett, miközben a társadalmi, gazdasági, környezeti és humán fenntarthatóság összhangjával biztosítja a jövő nemzedékek lehetőségeinek hosszútávú megőrzését. A következő táblázat mutatja be, hogy a fejlesztési tervben meghatározott célok közül melyek illeszkednek az egyes Európai Unió célkitűzéseikhez:

2. táblázat: Magyarhertelend Fejlesztési tervének összhangja az EU 2021-2027 stratégiával

Európai Unió 2021-2027 célkitűzések	Magyarhertelend Fejlesztési terv	
	Középtávú átfogó célok	Tematikus részcélok
Versenyképesebb és intelligensebb Európa	<p>S1 A turisztikai potenciál és a helyi gazdaság erőinek megtartása és megerősítése a biztos megélhetés és a fenntartható növekedés érdekében</p> <p>S3 Értékeire építő, befogadó, vendégszerető, együttműködő helyi közösség építése</p> <p>S4 Megfelelő lakhatás, elérhető közszolgáltatások, emberléptékű és fenntartható települési környezet biztosítása és a megújulóképeség megtartása</p> <p>Horizontális cél: digitális átállás, okos település törekvések</p>	<p>S1 Turisztikai szerepkör, gazdasági prosperitás esetében:</p> <ul style="list-style-type: none"> - T1 Idegenforgalmi potenciál hatékony kihasználása, turizmusfejlesztés - T2 Helyi gazdaságfejlesztés <p>S3 Megtartó, élhető cél keretében:</p> <ul style="list-style-type: none"> - T5 Közösség szerepe, együttműködések erősítése, közös értékek és élmények - T6 Társadalmi jóllét, lakosságszám megőrzése, fiatalok helyben tartása <p>S4 Kiszolgáló szerepkör keretében:</p> <ul style="list-style-type: none"> - T7 Közszolgáltatások minőségi javítása - T8 Esztétikus falukép erősítése, épített környezet és közhasználatú terek fenntartható és közösségi célú fejlesztése <p>Horizontális cél keretében:</p> <ul style="list-style-type: none"> - digitalizáció
Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	<p>S2 Egészséges és klímabarát környezet, energiabiztonság feltételeinek megteremtése, erőforrásmenedzsment, a környezeti ökoszisztémák védelme</p> <p>Horizontális célok: digitális átállás, fenntarthatóság és reziliencia</p>	<p>Környezeti, klímavédelmi, fenntarthatósági cél keretében:</p> <ul style="list-style-type: none"> - T3 Fenntartható környezetfejlesztés, energiahatékonyság, zöldítés - T4 Fenntartható közlekedés- és mobilitásfejlesztés <p>Horizontális cél keretében:</p> <ul style="list-style-type: none"> - digitalizáció a szolgáltatás, működés, üzemeltetés és fenntartás hatékonyságának erősítése érdekében - a környezet és természet védelme, az éghajlatváltozás mérséklése, rugalmas alkalmazkodóképesség
Jobban összekapcsolt Európa	<p>S4 Megfelelő lakhatás, elérhető közszolgáltatások, emberléptékű és fenntartható települési környezet biztosítása és a megújulóképeség megtartása</p> <p>Horizontális cél: digitális átállás</p>	<p>S4 Kiszolgáló szerepkör keretében:</p> <ul style="list-style-type: none"> - T7 Közszolgáltatások minőségi javítása - T8 Esztétikus falukép erősítése, épített környezet és közhasználatú terek fenntartható és közösségi célú fejlesztése <p>Horizontális cél keretében:</p> <ul style="list-style-type: none"> - digitalizáció

<p>Szociálisabb és befogadóbb Európa</p>	<p>S3 Értékeire építő, befogadó, vendégszerető, együttműködő helyi közösség építése</p> <p>Horizontális cél: esélyegyenlőség és méltányosság</p>	<p>S3 Megtartó, élhető cél keretében:</p> <ul style="list-style-type: none"> - T5 Közösség szerepe, együttműködések erősítése, közös értékek és élmények - T6 Társadalmi jóllét, lakosságszám megőrzése, fiatalok helyben tartása <p>Horizontális cél keretében:</p> <ul style="list-style-type: none"> - esélyegyenlőség és méltányosság érvényesítése
<p>A polgárokhoz közelebb álló Európa</p>	<p>S3 Értékeire építő, befogadó, vendégszerető, együttműködő helyi közösség építése</p> <p>Horizontális cél: esélyegyenlőség és méltányosság</p>	<p>S3 Megtartó, élhető cél keretében:</p> <ul style="list-style-type: none"> - T5 Közösség szerepe, együttműködések erősítése, közös értékek és élmények - T6 Társadalmi jóllét, lakosságszám megőrzése, fiatalok helyben tartása <p>Horizontális cél keretében:</p> <ul style="list-style-type: none"> - esélyegyenlőség és méltányosság érvényesítése
<p>Igazságos átmenet</p>	<p>S2 Egészséges és klímabarát környezet, energiabiztonság feltételeinek megteremtése, erőforrásmenedzsment, a környezeti ökoszisztémák védelme</p> <p>Horizontális célok: fenntarthatóság és reziliencia</p>	<p>Környezeti, klímavédelmi, fenntarthatósági cél keretében:</p> <ul style="list-style-type: none"> - T3 Fenntartható környezetfejlesztés, energiahatékonyság, zöldítés - T4 Fenntartható közlekedés- és mobilitásfejlesztés <p>Horizontális cél keretében:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a környezet és természet védelme, az éghajlatváltozás mérséklése, rugalmas alkalmazkodóképesség

Az alábbi Operatív Programok kerültek meghirdetésre a 2021-2027-es fejlesztési ciklusban:

- Digitális Megújulás Operatív Program Plusz
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz
- Végrehajtási Operatív Program Plusz
- Környezet és Energhatékony Operatív Program Plusz

Ezek közül Magyarhertelend fejlesztéseinek megvalósítása érdekében – forrásszerzés céljából - a következő Operatív Programok jöhetnek számításba: DIMOP Plusz, EFOP Plusz, IKOP Plusz, GINOP Plusz, TOP Plusz, KEHOP Plusz.

3.1.2 Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program

A 2021-ben készült **Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program** 7-10 éves időtávban fogalmazza meg a vármegye terület- és vidékfejlesztéshez kapcsolódó vállalásait, s határozza meg a koncepcióban megfogalmazott célok megvalósulását elősegítő intézkedéseket.

A Programban foglalt átfogó célok az alábbiak:

- I. Magas hozzáadott értéket teremtő foglalkoztatást biztosító gazdaság kialakítása
- II. Fenntartható, egészséges és megújuló társadalom
- III. Környezet- és energiatudatos vármegye

A dokumentumban megfogalmazott stratégiai célok közül az alábbi célok közvetlenül, vagy közvetett módon hatással lehetnek a település fejlődésére is:

1. Helyi gazdaságok fejlesztése, körforgásos gazdaság kialakítása
2. Tartós növekedésre képes gazdaság megteremtése
3. A jelenlegi és jövőbeni piaci igényekhez illeszkedő emberi erőforrás fejlesztés
4. Társadalmi felzárkózás elősegítése
5. Stratégiai erőforrások fenntartható használata
6. Elérhetőség és mobilitás javítása

A Területfejlesztési Programban megfogalmazott prioritások és intézkedések közül az alábbiak esetében található szoros kapcsolódás Magyarhertelenddel. Ezen – a stratégiai célok mentén kialakított – prioritások és intézkedések a jelen Fejlesztési tervben szereplő célok és beavatkozások megfogalmazásakor figyelembevételre kerültek:

- I. prioritás: A helyi termelésen alapuló gazdaság megerősítése a lokális gazdasági környezet integrált fejlesztésével
 - 1.1. intézkedés: A mezőgazdasági, illetve kézműves termékek helyben történő feldolgozását, és értékesítését ösztönző fejlesztések támogatása.
 - 1.3. intézkedés: A helyi piacok, ill. egyéb elosztó és helyi logisztikai funkciókat ellátó intézmények, szervezetek kialakulását, megerősödését támogató fejlesztések megvalósítása.
- II. prioritás: Külső erőforrásokra is támaszkodó, a termelési kapacitások növelésére alapozott versenyképes gazdaság megteremtése a megyében
 - 2.8. intézkedés: A turisztikai potenciál erősítését szolgáló fejlesztések támogatása elsősorban a meglévő természeti, szellemi, kulturális és épített örökségi értékek és kapcsolódó népszerű szolgáltatások minőségének javításával.
- III. prioritás: A piaci igényekhez rugalmasan illeszkedő képzési struktúra kialakítása és fejlesztése
 - 3.3. intézkedés: Az iskolarendszerből már kikerült munkaerő továbbképzését, átképzését és vállalkozóvá válását szolgáló programok támogatása.
 - 3.5. intézkedés: Az alap- és középfokú oktatás eredményességének növelése, új módszerek, IKT technológia és digitális tartalmak alkalmazásának és elérhetőségének támogatása, a kulturális intézmények minőségi oktatást támogató szolgáltatási kínálatának fejlesztése.
- IV. prioritás: Az élhetőbb települések, élhetőbb közösségek kialakulását szolgáló komplex fejlesztések, egészségtudatosság és egészségügyi prevenció az egészséges munkaképes társadalom biztosítása érdekében
 - 4.1. intézkedés: A hátrányos helyzetű gyermekek oktatáshoz, neveléshez (óvodai ellátáshoz), minőségi oktatást támogató kulturális szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítását, társadalmi integrációját szolgáló fejlesztések, speciális nevelési programok támogatása.
 - 4.2. intézkedés: Az egészségtudatos életmódra való áttérés elősegítését célzó komplex nevelési és szemléletformáló egészségfejlesztési és betegségmegelőző programok megvalósításának támogatása, prevenció szolgáltatások fejlesztése.
 - 4.3. intézkedés: A folyamatosan romló helyzetű, elmaradott térségek, települések, barnamezős területek, városrészek dinamizálását, a társadalmi szegregáció csökkentését szolgáló komplex település rehabilitációs és a társadalmi együttélést segítő közösségfejlesztő és kulturális programok megvalósítása.

- 4.4. intézkedés: A lakhatási körülmények közötti területi különbségek csökkentését szolgáló fejlesztések, szociális bérlakás programok megvalósítása, a szociális bérlakás állomány fejlesztése.
- 4.5. intézkedés: Az egészségügyi és szociális ellátórendszer szolgáltatásaihoz való egyenlő esélyű hozzáférést segítő fejlesztések

V. prioritás: A természeti erőforrások fenntartható használatán alapuló és klímatudatos környezetgazdálkodás feltételeinek megteremtése

- 5.2. intézkedés: A klímabarát építészeti-műszaki és településtervezési megoldások elterjesztését és a zöldfelületi rendszert szolgáló fejlesztések támogatása.
- 5.4. intézkedés: A lakosság klímaváltozáshoz való alkalmazkodásra való felkészítését, valamint a klíma- és környezettudatosság általános erősítését szolgáló programok, akciók támogatása.
- 5.5. intézkedés: A környezetvédelmi kommunális infrastrukturális ellátottság javítását szolgáló beruházások támogatása.
- 5.8. intézkedés: A helyben gazdaságosan hasznosítható mértékben jelen levő – elsősorban megújuló – energiaforrások felhasználására alapozott energiatermelés- és ellátás létesítményeinek és rendszereinek kiépítése.

A Baranya Vármegyei Területfejlesztési Programban azonosításra kerültek az átfogó és stratégiai célok, másrészt a vármegye középtávú céljait szolgáló prioritások és annak intézkedésrendszere. A Baranya Vármegyei Integrált Területi Program (ITP) keretében pedig kijelölésre kerültek azon vármegyei területfejlesztési program célok, melyek elérése a TOP Plusz eszközrendszerével biztosítható.

3.1.3 Baranya vármegyei klímastratégia 2017-2030

A „klímatudatos Baranya” címszó alatt célkitűzés javítani a települések klimatikus viszonyain, kezelni a külső kockázatokat, továbbá cél a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodás, a gazdag természeti és épített örökség megőrzése és kihasználása. Ezen jövőképhez kiválóan illeszkedik jelen Fejlesztési terv feltárt rövid-, közép- és hosszútávú célrendszere.

A környezeti fenntarthatóság elérése érdekében megfogalmazott "Egészséges és klímabarát környezet, energiabiztonság feltételeinek megteremtése, erőforrásmenedzsment, a környezeti ökoszisztémák védelme" stratégiai cél magába foglal minden olyan intézkedést, melyek összhangban vannak a Baranya vármegyei klímastratégiában (2017-2030) megfogalmazott célokkal, tehát esetünkben a következő részcélok relevánsak:

- energiahatékony és fenntartható településüzemeltetés;
- karbonsemlegesség, megújuló energiák használatának elterjedése, környezeti- és klímavédelmi alkalmazkodóképesség és szemlélet;
- fenntartható fejlődés, folyamatosan csökkenő ökológiai lábnyom;
- a település táji- és természeti erőforrásainak megőrzése, megfelelő tájhasználat biztosítása.

3.1.4 Önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervekhez, programokhoz való illeszkedés

Magyarhertelend Község Önkormányzata 2018-ban fogadta el a 2018-2023 időszakra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját (továbbiakban: HEP). A dokumentum 2024. márciusáig hatályban marad, az új Esélyegyenlőségi Program kidolgozása folyamatban van. Az abban megfogalmazandó jövőkép és intézkedési célok összhangban lesznek a jelenleg hatályos dokumentummal. A HEP elérhető az alábbi linken:

https://www.magyarhertelend.hu/images/docs/magyarhertelend_hep2018_20191219.pdf

Magyarhertelend település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkrimináció-mentességet,
- szegregáció-mentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében, együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Az esélyegyenlőség biztosítása szempontjából többféle felzárkóztatást biztosító eszköz és kezdeményezés is létezhet. Szervezhetnek olyan képzési programokat, amelyek lehetőséget nyújtanak a lakosságnak új készségek és szaktudás megszerzésére.

Ez javíthatja a foglalkoztatási lehetőségeiket és elősegítheti az esélyegyenlőséget és az egyenlő bánásmód biztosítását. Emellett a munkahelyteremtő programok közül a közfoglalkoztatási program is nagy segítséget jelent a településen élő hátrányosabb helyzetű lakosok számára. Továbbá a lakhatási támogatás is nagy potenciált jelent a település számára. A digitális kompetenciák fejlesztése is kiemelt cél.

A szociális gondoskodás biztosítása érdekében az önkormányzat, szervei, és a helyi szociális, egészségügyi, valamint civil szervezetek kötelesek együttműködni és kezdeményezni a gondoskodást igénylő problémák megoldását. A szegénység elmélyülése miatt folyamatosan vizsgálják a helyi szabályokat és ezek hatásait, évente legalább egyszer felülvizsgálva a rendeletet az eredményesség és hatékonyság érdekében. A Képviselő-testület pedig az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi a helyi szabályozási tevékenysége során.

Az ellátórendszer elemei mindenki számára hozzáférhetők, egységes, egymásra épülő szolgáltatásokat nyújtanak folyamatosan és megbízható módon. Nincs hátrányos megkülönböztetés sem a település foglalkoztatásában, sem az oktatás és nevelés területén, sem pedig a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A HEP Intézkedési Terve (HEP IT) tartalmazza a célok megvalósításának lépéseit, forrásigényeit, a végrehajtásuk ütemezését. Fenti célok és intézkedések a Fejlesztési terv készítése, célrendszer megfogalmazása és beavatkozások meghatározása során maradéktalanul figyelembevételre kerültek.

Összesítő értékelés

Minden kitűzött cél megvalósításához elengedhetetlen a lakossággal, az intézményekkel, a civil szervezetekkel, ipari- és mezőgazdasági vállalkozásokkal, valamint az érintett hatóságokkal való szoros együttműködés, illetve szükséges az aktuális törvények, rendeletek és környezeti szabályozások ismerete. Alapvetően minden stratégiai rész cél esetében azonosítható kapcsolódási pont a fentiekben említett tematikus stratégiák tekintetében.

Összességében megállapítható, hogy Magyarhertelend Fejlesztési tervében meghatározott célrendszer összhangban van a vizsgált dokumentumokkal, a kapcsolódási pontok pedig minden egyes rész cél esetében kimutathatók és azonosíthatók.

3.2 Tervezett fejlesztések/beavatkozások bemutatása

A stratégiai célok minél hatékonyabb elérését elősegítve a település olyan fejlesztési irányokat, beavatkozásokat tervez, melyek előkészítésében és/vagy végrehajtásában valamilyen módon (megvalósítóként, partnerként, helyi jogalkotóként, egyéb együttműködőként) szerepet tud vállalni, ezáltal azok sikeres megvalósítása jobban tervezhető. Az önkormányzat az elkészült stratégiai dokumentumokat elektronikus formában közzéteszi, valamint erről tájékoztatja a gazdasági szereplőket, főbb szervezeteket, felhívva a figyelmet az esetleges együttműködésre.

A projektek megvalósításához külső – elsősorban állami és európai uniós- forrás nagymértékű igénybevételére van szükség. Emellett elengedhetetlen a helyi szintű együttműködések kialakítása, meglévő együttműködések megtartása. A szervezett és strukturált együttműködési módok igénybevételével a helyi vállalkozók megoszthatják elképzeléseiket a fejlesztési irányokról, vállalati célokról, melyekben az önkormányzat együttműködésére számíthatnak. Habár a fejlesztési terv elsősorban az önkormányzati beruházásokra koncentrál, a megfogalmazott célok megvalósításába, valamint egyes beruházásokba magánbefektetők bevonását is tervezi.

A település a 2024-2030-ig tartó időszakra vonatkozóan az alábbi beavatkozások megvalósítását tervezi.

3. táblázat Tervezett beavatkozások bemutatása

Sorszám	Beavatkozás megnevezése	Rövid leírás
1.	Kastély, magtár és istálló épületek hasznosítása	<p>A beavatkozás célja a kastély, magtár és istálló épületek hasznosítása. Az épületek alkalmasak rendezvények megvalósítására szolgáló helyszín kialakítására, a lejtős terület megfelelő lehet színházi előadások megtartására is. A nagy épület közösségi térnek, kiszolgáló térnek kiválóan funkcionálhatna, az épület felső szintjén pedig tetőtér található, mely alkalmas lehet szobák kialakítására. Tervezett projektelemek többek között:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kerékpáros, közösségi szálláshellyé alakítás (kiszolgálóhelyiségekkel) - faházak építése - összekötő folyosó építése a kastély és a magtár közé - kastély padlásterének szobákká alakítása - szabadtéri színház kialakítása (lejtős területen)

Sorszám	Beavatkozás megnevezése	Rövid leírás
2.	Hertelendi Termálfürdő és Szaunapark fejlesztése	<p>A kapacitások bővítését tervezik, ehhez a beléptetést és az öltözőket kell fejleszteni, továbbá nagy szükség volna technológiai fejlesztésre is (elavultak a motorok, a szivattyúk, szellőzők, a konyha gépészete). Tervben van a fürdő részéről egy kültéri gyermek élményrész megépítése, valamint a beltéri családi kínálat bővítése, további élményelemek, csúszdák fejlesztése. Szállások tekintetében szűk a kapacitás (a fürdő tulajdonában jelenleg egy 20 fős panzió van). A fürdő régi tervei között szerepel egy 140 szobás hotel megépítése is. Tervezett projektelemek továbbá:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Parkolók kialakítása, parkosítás - Palackozó ütem kialakítása - További külterületek vásárlásával szálláshelykapacitás növelése és fürdőfejlesztés megvalósítása (jelenleg már a fürdő tulajdonában van egy nagyobb mezőgazdasági terület).
3.	Üdülőterület fejlesztése	<p>Az üdülőterület telkei mind eladásra kerültek, szükség lenne új területek kimérésére. A panzió alatti önkormányzati terület egy része külterület, egy része pedig belterület (jelenleg focipálya, valamint kosárlabdapálya található itt). A pályák mellett további szántók találhatóak, melyek belterületbe vonása további üdülőterületek kialakítását tenné lehetővé.</p>
4.	Kempingek szolgáltatásfejlesztése	<p>Meglévő kempingek szálláshelyfejlesztése (jelenleg csak sátor és lakókocsi szálláslehetőség van), téli-nyári kialakítás, szolgáltatások bővítése (mobilházak, wellness szolgáltatások, medence). A kemping magántulajdonban van, az önkormányzat támogatja az esetleges fejlesztéseket.</p>
5.	Főtér fejlesztése	<p>A főtéren jelenleg színpad és szökőkút található, a főtér teljes megújítása tervezett mind esztétikai, mint hasznosíthatóság szempontjából. Tervezett projektelemek többek között:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bugyogós korsó folyóka/szökőkút kialakítása - új színpad, tárolóhelyiség és kiszolgálóépület kialakítása - parkosítás, parkoló kialakítása - közművek föld alá telepítése
6.	Kis tó és környezetének fejlesztése	<p>A jelenleg záportározóként funkcionáló tó és környezetének fejlesztése. A tó környezetét már kirándulóhellyé alakították, azonban szükség lenne további fejlesztések megvalósítására:</p> <ul style="list-style-type: none"> - parkosítás, tűzrakóhely kialakítása, pihenőpadok telepítése - horgásztóvá alakítás - futópálya (800 m) kialakítása világítással - zenés éjszakai jégpálya kialakításához szükséges eszközök beszerzése
7.	Szabadidő park fejlesztése	<p>A Szabadidőpark kialakítása jelenleg folyamatban van, ennek keretében áttelepítésre kerülnek a sportpályák (focipálya, kosárpálya), kialakításra kerül egy street workout fitnesspark, illetve</p>

Sorszám	Beavatkozás megnevezése	Rövid leírás
		internetpont és kamerarendszer. A park fejlesztéséhez további projektelemek megvalósítására van szükség: <ul style="list-style-type: none"> - mosdó kialakítása - motorik park kialakítása - Magyarhertelend felirat kialakítása (hab betűkből) - kerékpáros akadálypálya kialakítása - mobil/konténerbüfé telepítése - az aktuális trendeknek megfelelő sportprogramok szervezése gyerekeknek (pl: asztalitenisz, PS, csocsó)
8.	Közösségi centrum fejlesztése	A főtéren található Közösségi centrum fejlesztésének megvalósítása, többek között: <ul style="list-style-type: none"> - ifjúsági klub eszközeinek bővítése - fitneszterem eszközeinek bővítése - az épület belső terének esztétikai javítása - házasságkötő terem kialakítása az egyik jelenlegi rendezvényteréből - falusi szórakoztató rendezvények szervezése (húsvét, majális, alapítványi bál, stb.) - alkotóház kialakítása
9.	Szálláshelyfejlesztés befektetők által	Legalább 4 csillagos, a fürdővel közvetlen összeköttetésben álló szálláshely kialakítása magánbefektetők által.
10.	Idősek otthonának fejlesztése (befektetők által)	Emelt komfortú idősek otthonának kialakítása külföldi befektetők által.
11.	Falufejlesztés	A falu fejlesztése céljából az alábbi projektelemek megvalósítása van tervben: <ul style="list-style-type: none"> - új, kisebb turisztikai látványosságok kialakítása, megvalósítása - MÁV épület megvásárlása, felújítása, alkotóházzá alakítása - szerkezet kialakítása szabadtéri kiállításokhoz az öreg fasoron - szánkópálya kialakítása - közvilágítás LED-es korszerűsítése
12.	Napszentély-kilátó és környezetének fejlesztése	A TOP_PLUSZ-1.1.3-21-BA1-2022-00013 kódszámú projekt keretében sor kerül a kilátó újjáépítésére, a kilátóhoz vezető rövidebb túraútvonal kijelölésére, pihenőpadok kihelyezésére, a kilátó környezetének fejlesztésére, valamint a környékbeli egyéb turisztikai attrakciókat bemutató tájékoztató felület kihelyezésére. A pályázat támogató döntéssel rendelkezik, a projekt megvalósítása folyamatban van. Megvalósítandó projektelemek többek között: <ul style="list-style-type: none"> - drótkötélpálya (kilátó és vízmű telek között) - pados pihenő sziget (okospad) telepítése - kisebb fizetős szolgáltatások (PI: érmennyomó, messzelátó) telepítése

Sorszám	Beavatkozás megnevezése	Rövid leírás
		- időjárás állomás, webkamera, szelfikeret telepítése
13.	Öreg temető fejlesztése	A jelenleg egyházi tulajdonban lévő öreg temető fejlesztése, parkosítás, útlétesítés.
14.	Szálláshelyfejlesztés (kisebb léptékű)	Több fő (50-60) számára alkalmas szálláshely kialakítása, szálláshelyek téliesítése.
15.	Magyarhertelend és Barátúr közösségének összekapcsolása	Közös cél Magyarhertelend és Barátúr közösségének összekapcsolása, közös programok szervezése, a két település összekötése (akár majd lakóházakkal, a két településrész összeépülésével).
16.	Közterek karbantartása, parkosítás	A falu több helyszínén növénytelepítés, zöldítés, parkosítás megvalósítása, padok kihelyezése.
17.	Gazdaságfejlesztés	Kisebb méretű ipari park (gazdasági terület) kijelölése, kisebb műhelyek kialakítása, munkahelyteremtés elősegítése.
18.	Új telkek kijelölése, kialakítása	Új lakóterületek kijelölése (akár közművesítéssel). Szálláshelylétesítésre alkalmas kimért telkek kijelölése.
19.	Elkerülő út megépítése	A Kossuth utcát elkerülő út megépítése annak érdekében, hogy a település határában lévő mezőgazdasági vállalkozó gépei ne haladjanak át a falun.
20.	Közigazgatás, ügyintézés "smartosítása"	Szükséges a közigazgatás fejlesztése, ügyfélkiszolgálás, online ügyintézés kialakítása.
21.	Aktív turisztikai fejlesztések megvalósítása (a Barátúri tó fejlesztése)	Aktív turizmus fejlesztése a településen: <ul style="list-style-type: none"> - A Barátúri tó és környezetének fejlesztése. Az aktív turizmushoz kapcsolódóan a Barátúri tó partján egy Turisztikai Központ kerül kialakításra, melynek finanszírozását elősegítő TOP_Plusz-6.1.4-23 pályázat jelenleg előkészítés alatt van. A Turisztikai központban helyet kapna mosdó, közösség tér, raktár, büfé, öltöző, valamint beszerzésre kerülnének túrázáshoz használható közlekedési eszközök (kajak, kenu, kerékpár, stb.) A projekt keretében továbbá parkolóhely, stég, valamint szabadtéri gyermekjátszóter kerülne kialakításra. Ezenkívül a területen további projektelemek megvalósítása tervezett: madárles építése parkosítással, szabadvízi strand kialakítása parkosítással, telkek kialakítása, üdülőterület létrehozása - paintball pálya kialakítása - erdei tanösvény kialakítása - erdei kalandpálya kialakítása - erdei turista útvonalak rendbetétele
22.	Épületenergetikai fejlesztések	A teljes településre kiterjedő energetikai korszerűsítés megvalósítása (intézmények, vállalkozások, lakosság)

Sorszám	Beavatkozás megnevezése	Rövid leírás
23.	Hulladékgyűjtés, szelektálás, újrahasznosítás	Szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása, zöld hulladék elszállítás és megsemmisítés megoldása, hulladékgyűjtők számának bővítése.
24.	Kerékpáros közlekedés fejlesztése	Orfú-Siófok kerékpárút létesítése az alábbi települések érintésével: Orfú, Magyarhertelend, Magyarszék, Komló, Siófok. E-kerékpár kölcsönző építése, működtetése, erdei mountain bike pálya kialakítása.
25.	Gyalogos közlekedés fejlesztése	Gyalogút építése a kilátóhoz, járda-, és padka felújítások.
26.	HEP-ben szereplő intézkedések megvalósítása	HEP-ben szereplő infrastrukturális és ESZA típusú intézkedések megvalósítása: <ul style="list-style-type: none"> - ESZA típusú intézkedések: A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok társadalmi-gazdasági integrációja. A hatályos helyi esélyegyenlőségi programban szereplő intézkedések megvalósítása az érintett intézmények, érdekképviselői csoportok, civil szervezetek és a lakosság bevonásával. - Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása: Épületek teljes körű akadálymentesítése - polgármesteri hivatal, közösségi centrum. Utak, járdák akadálymentesítése.
27.	Okos falu fejlesztések megvalósítása	Digitális átállásra, okos település kialakítására történő törekvések megvalósítása, a falu "láthatóságának" elősegítése: <ul style="list-style-type: none"> - online felületek fejlesztése - közös turisztikai kártya fejlesztése - facebook oldal fejlesztése "Magyarhertelendért" - falu újság létrehozása - digitális falusi kaland (teljes falusi körséta, megállók, feladatok, játékok applikáció segítségével)

3.3 A beavatkozások/fejlesztések pénzügyi terve

Az alábbi táblázatban kerül bemutatásra a beavatkozásokhoz rendelt pénzügyi terv. A pénzügyi tervet bemutató táblázatban meghatározásra került a fejlesztések becsült költsége (jellemzően bruttó) forintban, valamint kijelölésre kerültek azok lehetséges forrásai. Magyarhertelend fejlesztési lehetőségeit jelentős mértékben befolyásolja a rendelkezésre álló források elérhetősége, a jelentősebb infrastrukturális beruházások kizárólag európai uniós, vagy állami támogatás igénybevételével tudnak megvalósulni. Az önkormányzat saját pénzügyi eszközökkel, helyi erőforrások aktiválásával csak lényegesen kisebb léptékű intézkedéseket képes végrehajtani.

A stratégia tartalmaz olyan beavatkozásokat, projekteket is, melyek megvalósítása a magánszektorhoz köthető, ezen projektek esetében a várható ütemezés és pénzügyi tervezés még bizonytalanabb, nehezen becsülhető. (A nem becsülhető költségigényű beavatkozások költségei a megadott összegeken felül értendő!).

Az alábbi táblázat bemutatja a tervezett projektek megnevezését, indikatív költségét, valamint a

finanszírozás lehetséges forrását:

4. táblázat Magyarhertelend tervezett beavatkozásainak pénzügyi terve

Sorszám	Beavatkozás	Támogatás összege (Ft)	Lehetséges forrás
1.	Kastély, magtár és istálló épületek hasznosítása	250 000 000 Ft	TOP Plusz MFP Állami támogatás Önerő
2.	Hertelendi Termálfürdő és Szaunapark fejlesztése	nem becsülhető	GINOP Plusz Állami támogatás Hitel, önerő Magántőke
3.	Üdülőterület fejlesztése	nem becsülhető	GINOP Plusz Állami támogatás Hitel, önerő Magántőke
4.	Kempingek szolgáltatásfejlesztése	nem becsülhető	GINOP Plusz Állami támogatás Hitel, önerő Magántőke
5.	Főtér fejlesztése	85 000 000 Ft	TOP Plusz MFP Állami támogatás Hitel, önerő
6.	Kis tó és környezetének fejlesztése	15 000 000 Ft	TOP Plusz MFP Állami támogatás Hitel, önerő
7.	Szabadidő park fejlesztése	130 000 000 Ft	TOP Plusz MFP Állami támogatás Hitel, önerő
8.	Közösségi centrum fejlesztése	15 000 000 Ft	TOP Plusz MFP Állami támogatás Hitel, önerő
9.	Szálláshelyfejlesztés befektetők által	nem becsülhető	Magántőke Hitel, önerő
10.	Idősek otthonának fejlesztése (befektetők által)	nem becsülhető	Magántőke Hitel, önerő

Sorszám	Beavatkozás	Támogatás összege (Ft)	Lehetséges forrás
11.	Falufejlesztés	46 000 000 Ft	MFP TOP Plusz Állami támogatás Hitel, önerő
12.	Napszentély-kilátó és környezetének fejlesztése	75 000 000 Ft	TOP Plusz (TOP_PLUSZ-1.1.3-21-BA1-2022-00013)
13.	Öreg temető fejlesztése	5 000 000 Ft	MFP TOP Plusz Hitel, önerő
14.	Szálláshelyfejlesztés (kisebb léptékű)	nem becsülhető	TOP Plusz GINOP Plusz Magántőke
15.	Magyarhertelend és Barátúr közösségének összekapcsolása	nem becsülhető	TOP Plusz Állami támogatás Hitel, önerő Magántőke
16.	Közterek karbantartása, parkosítás	20 000 000 Ft	TOP Plusz MFP KEHOP Plusz Állami támogatás Önerő
17.	Gazdaságfejlesztés	100 000 000 Ft	TOP Plusz MFP GINOP Plusz Állami támogatás Hitel, önerő Magántőke
18.	Új telkek kijelölése, kialakítása	nem becsülhető	TOP Plusz MFP Állami támogatás Hitel, önerő Magántőke
19.	Elkerülő út megépítése	nem becsülhető	IKOP Plusz Állami támogatás Hitel
20.	Közigazgatás, ügyintézés "smartosítása"	10 000 000 Ft	TOP Plusz DIMOP Plusz Állami támogatás Hitel, önerő

Sorszám	Beavatkozás	Támogatás összege (Ft)	Lehetséges forrás
21.	Aktív turisztikai fejlesztések megvalósítása (a Barátúri tó fejlesztése)	200 000 000 Ft	TOP Plusz MFP Állami támogatás Önerő
22.	Épületenergetikai fejlesztések	nem becsülhető	TOP Plusz MFP KEHOP Plusz GINOP Plusz Állami támogatás Magántőke
23.	Hulladékgyűjtés, szelektálás, újrahasznosítás	50 000 000 Ft	TOP Plusz Állami támogatás
24.	Kerékpáros közlekedés fejlesztése	15 000 000 Ft	TOP Plusz IKOP Plusz Állami támogatás
25.	Gyalogos közlekedés fejlesztése	10 000 000 Ft	TOP Plusz IKOP Plusz Állami támogatás
26.	HEP-ben szereplő intézkedések megvalósítása	nem becsülhető	TOP Plusz EFOP Plusz Civil projektek Állami támogatások Önkormányzati önerő
27.	Okos falu fejlesztések megvalósítása	30 000 000 Ft	TOP Plusz DIMOP Plusz Állami támogatás Hitel, önerő Magántőke
Összesen		1 056 000 000 Ft	

3.4 A beavatkozások, fejlesztések ütemezése

A következő táblázatban (GANTT diagram) az egyes beavatkozások megvalósításának tervezett időtartama, ütemezése kerül bemutatásra. Az időbeli tervezés a ma rendelkezésre álló információk alapján történt becslés, az egyes beavatkozások előkészítése, források elérhetővé válása, befektetői-beruházói igény megjelenése és egyéb előre nem tervezhető körülmény az ütemezést felülírhatja, módosíthatja.

5. táblázat: A beavatkozások, fejlesztések ütemezése (GANTT diagram)

Beavatkozás	2023				2024				2025				2026				2027				2028				2029				2030			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Kastély, magtár és istálló épületek hasznosítása																																
Hertelendi Termálfürdő és Szaunapark fejlesztése																																
Üdülőterület fejlesztése																																
Kempingek szolgáltatásfejlesztése																																
Főtér fejlesztése																																
Kis tó és környezetének fejlesztése																																
Szabadidő park fejlesztése																																
Közösségi centrum fejlesztése																																
Szálláshelyfejlesztés befektetők által																																
Idősek otthonának fejlesztése (befektetők által)																																
Falufejlesztés																																
Napszentély-kilátó és környezetének fejlesztése																																
Öreg temető fejlesztése																																
Szálláshelyfejlesztés (kisebb léptékű)																																
Magyarhertelend és Barátúr közösségének összekapcsolása																																
Közterek karbantartása, parkosítás																																
Gazdaságfejlesztés																																
Új telkek kijelölése, kialakítása																																
Elkerülő út megépítése																																
Közigazgatás, ügyintézés "smartosítása"																																
Aktív turisztikai fejlesztések megvalósítása (a Barátúri tó fejlesztése)																																
Épületenergetikai fejlesztések																																
Hulladékgyűjtés, szelektálás, újrahasznosítás																																
Kerékpáros közlekedés fejlesztése																																
Gyalogos közlekedés fejlesztése																																
HEP-ben szereplő intézkedések megvalósítása																																
Okos falu fejlesztések megvalósítása																																

3.5 Partnerség, interjúk

3.5.1 Partnerség

A partnerség megvalósításának meghatározó szerepe van a tervezési folyamat során, hiszen ez ad lehetőséget a partnerek fejlesztési elképzeléseinek és véleményeinek megismerésére, valamint hozzájárul a társadalmi elfogadtatáshoz is. Az összetett kihívások nem oldhatók meg az állampolgárok, civil szféra, illetve a helyi gazdasági szereplők között létrehozott partnerségek nélkül. A különböző szintű szereplők bevonása egy partnerségbe kihívásokat jelent, azonban ezáltal a helyi szereplők jobban érzik azt, hogy a tervezett beavatkozások hatással vannak rájuk, másrészt a helyi és regionális szereplők segíthetnek a projekt eredményeinek terjesztésében és támogathatják a hosszú távú tervezést.

Magyarhertelend Településterve (ezen belül Fejlesztési terve) és a Megalapozó tanulmány elkészítése során az alábbi partnerségi akciók valósultak meg:

- személyes interjúk (mélyinterjú) az Önkormányzat által meghatározott személyekkel
 - o Szeledi Katalin, Magyarhertelend község polgármestere (2022.11.03): Magyarhertelend jövőképe, térségi szerepe, kiemelt fejlesztési területek, társadalmi tényezők, közszolgáltatási-, és intézményi ellátottsága, vállalkozásfejlesztési-, és befektetésösztönzési stratégiája, a község gazdasági helyzete, társadalma, munkaerőpiaci helyzete, digitalizáció.
 - o Bernhardt Béla, Kertvélesy Gábor, Hertelendi Termálfürdő és Szaunapark (2022.10.20): a fürdő működésének aktuális helyzete, folyamatban lévő fejlesztések, lehetséges fejlesztési irányok.
- fókuszcsoportos interjú az Önkormányzattal közösen meghatározott személyekkel (2022.11.03)
- E-TÉR-ben történő egyeztetési folyamat a jogszabályokban meghatározott szervezetekkel és csoportokkal (ez részleteiben nem kerül bemutatásra jelen fejezet keretében)

A folyamat során elkészült részmunkaanyagok véleményezése folyamatos volt, az Önkormányzat képviselőtestületének 7/2017 (VII.11.) számú önkormányzati rendeletében foglaltaknak megfelelően zajlott. A munkafázisok során elkészült rész-anyagok véleményezésre (képviselő-testületi ülés, civil fórum, stb.) és a felmerült igények alapján pontosításra, kiegészítésre kerültek.

A Fejlesztési terv és az ahhoz kapcsolódó dokumentumok kidolgozása és megvalósítása során bevonandó potenciális partner-lista, mely a részvételi tervezés és a társadalmasítás alapjául szolgált, a következő:

Önkormányzati szervezeti egységek, részönkormányzatok

- Magyarhertelendi Önkormányzati Hivatal
- Magyarhertelendi Közös Önkormányzati Hivatal
- Magyarhertelendi Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Barátúr-Magyarhertelend Német Nemzetiségi Önkormányzat
- jegyző (Dr. Keresztes Izabella)
- képviselő testület: Szeledi Katalin, Dr. Oberling János, Gráber Zoltán, Molnár Mónika, Dr. Szeitz Boglárka

Közszolgáltatók, intézmények

Egészségügyi intézmények és szociális ellátás:

- Dr. Oberling János háziorvos (Cím: 7394 Magyarhertelend, Petőfi u. 26.)
- Orvosi ügyelet (Cím: Komlói Egészségcentrum, Bányászati Utókezelő és Éjjeli Szanatórium Egészségügyi Központ 7300 Komló, Majális tér 1.
- Védőnői szolgálat: Götzerné Seid Edit (Cím: 7394 Magyarhertelend, Petőfi u. 26.
- Család és Gyermejkölési Szolgálat:
 - o Weigert Tamás (Cím: 7394 Magyarhertelend, Kossuth u. 46.)
 - o Család és Gyermejkölési Központ készenléti ügyelet
- Házi Segítségnyújtás:
 - o Varga Csabáné - szociális gondozó
 - o Finkné Virág Anita - szociális gondozó

Közintézmények:

- Ligeti Mikrotérség Óvodái és Mini Bölcsődéi - Magyarhertelendi Tagóvoda (Cím: 7394 Magyarhertelend, Petőfi u. 26.)
- Brázay Kálmán Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Szakképző Iskola (Cím: 7394 Magyarhertelend, Kossuth u. 53/c.)
- Könyvtár: Csorba Győző Könyvtár - Baranya vármegyei könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer

Közlekedést biztosító szervezetek:

- Dél-dunántúli Közlekedési Központ Zrt. (DDKK)
- MÁV Zrt.

Civil szervezetek

- Magyarhertelend Bordalkör Egyesület – programok, utazások szervezése főként az időskorú lakosság számára
- Magyarhertelend Termál Turisztikai Egyesület – kulturális programok szervezése, helyi vállalatok segítése, turisztikai lehetőségek feltérképezése, megvalósítása
- Magyarhertelend Polgárőr Egyesület – közbiztonság, rendezvények biztosítása
- Barátúr-Magyarhertelend Német Nemzetiségi Önkormányzat – kulturális tevékenység, hagyományörzés
- Magyarhertelendi Roma Nemzetiségi Önkormányzat -kulturális tevékenység, hagyományörzés
- 7Domb Motoros Egyesület- motoros élet hagyományainak megőrzése, kulturált motorozás elősegítése
- Magyarhertelendi Civil Klub Alapítvány- helyi lakosság életminőségének javítása
- Hertelend és Vidéke Kulturális Egyesület- kultúra, környezet, természetvédelem és egészséges életmódhoz kapcsolódó ügyek képviselése
- De La Salle Szent János Egyesület – iskola működtetése az egyesület szellemi közössége által megfogalmazott elvek szerint
- Fluminensis Ismeretterjesztő, Urbanisztikatörténeti és Műemlékvédelmi Egyesület- múlt eseményeinek feltárása, Fiume város emlékének megőrzése
- Magyar Szauna Szövetség - a szaunázás, mint egészség megőrzési életmód széles körű megismertetése
- PRO-FEELL Motorsport Egyesület - a motorsport, mint szabadidős, illetve versenyszerű sporttevékenység népszerűsítése, szervezése
- Dél-Dunántúli Gyógy- és Termálfürdők Egyesülete - a dél-dunántúli gyógy-, és termálturizmus fejlesztése, imázsépítés

Vállalkozások (jelentősebb adófizetők)

- Mindszentgodisai AGROTERM Mezőgazdasági Termelő és Szolgáltató Kft.
- MA-GÁR Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
- HERTELENDI TERMÁL Szolgáltató Kft.
- Pécsi Ementrop-Investment Kereskedelmi Korlátolt felelősségű Társaság
- ENERGIQ Gazdasági és Energetikai Tanácsadó és Szolgáltató Kft.
- Lajos László ev.
- Árnyas14 Kft.
- BIASZIL Kft.
- Gráber-Fuvar Fuvarozó Kft.
- SAZADÉV Teherfuvarozó Kft.
- Natúr Takarmány Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
- SUAVIS Egészségügyi és Szolgáltató Bt.
- K-MECHANIC Mérnöki Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.
- MAGYARHERTELENDI SÖRFŐZDE Kft.
- MINDSZENTGODISAI AGROTERM Kft.
- SAZADÉV Teherfuvarozó Kft.
- SZEVIÁL Egészségügyi és Szolgáltató Bt.
- Színrelép Kft.
- Vertical Metal Kft.

Az önkormányzat az alábbi szervezetekkel áll szoros együttműködésben:

- Hertelendi Termálfürdő és Szaunapark
- Kapucinus Sörfőzde (Magyarhertelendi Sörfőzde Kft.)
- Magyarhertelendi Termál Turisztikai Egyesület
- Mesés Mecsek Térségi Turisztikai Társulás
- Hertelend és Vidéke Kulturális Egyesület
- Magyarhertelendi Polgárőr Egyesület
- Magyarhertelendi Civil Klub Alapítvány
- Kerékpáros szövetség
- Országos és Baranya vármegyei természetjáró szövetségek
- De La Salle Szent János Egyesület (Brázay Kálmán Gimnázium)
- Baranya Vármegyei Bűnmegelőzési Tanács
- Mecsek-Völgység-Hegyhát Egyesület (LEADER)

Az interjúk és egyeztetések dokumentumai, feljegyzései az önkormányzatnál iktatásra kerültek, a személyes adatok védelme okán azokat részleteiben nem ismertetjük. Az interjúk során elhangzottak eredményei beépítésre kerültek a megalapozó dokumentumba, a javasolt fejlesztési elképzelések pedig felhasználásra kerültek a fejlesztési terv célrendszerének és tervezett beavatkozásainak kidolgozásakor.

4 FEJLESZTÉSI TERVLAP

A fejlesztési tervlap az általános használatú területek figyelembevételével meghatározza a stratégia és a cselekvési program, kiemelten a céladatok és a fejlesztési akcióterületek térbeli összefüggéseit, azok rendszerét, továbbá a település működéséhez szükséges meglévő és tervezett zöldinfrastruktúra-elemek térbeli kialakítását, elrendezését és településszerkezeti szerepét.

TERVLAP